O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI JIZZAX FILIALI

ISSN 2181-3884

ZAMONAVIY ILMIY-TEXNIK TADQIQOTLAR

xalqaro jurnali

Vol. 2 No. 4

2026

International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research

Volume 2 Issue 4
2026

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro jurnali

4-son
2026

Международный журнал современных научно-технических исследований

Том 2 Выпуск 4
2026

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI

Xalqaro ilmiy-elektron jurnali

Tahrir kengashi raisi:

P.f.d., prof., O.X. Turakulov

Bosh muharrir:

A.A. Abdumalikov

Tahrir kengashi mas’ul kotibi:

D.M. Jomurodov

Tahririyat hay’ati:

1. B.f.d., prof., S. Murodova (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
2. P.f.n., prof., S. Usmanov (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
3. T.f.n., dos., S. Tavboev (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
4. F.f.d., prof., N. Djusupov (O’zDJTU, UZB)
5. T.f.d., dos., S. Ruzimov (TTPU, UZB)
6. P.f.d., prof., G. Lekerova (SKU, KZH)
7. DSc., Ali Coşkan (ASUI, TR)
8. T.f.d., prof., D. Irgasheva (TATU, UZB)
9. T.f.d., prof., I. Siddikov (NRU TIIAME, UZB)
10. T.f.n., dos., S. Eshkabilov (NDU, US)

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro elektron jurnali (International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research) O’zMU Jizzax filiali Kengashining qaroriga asosan tashkil etilib, 2022-yil 9-sentabrda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №038200 raqami bilan ro‘yxatidan o‘tkazilgan, shuningdek davlatlararo standartlar talabi asosida O‘zbekiston Milliy kutubxonasidan jurnal uchun 2181-3884 ISSN raqami olingan.

© “O‘zMU Jizzax filiali” – 2023

Tahririyat manzili:

130100, Jizzax viloyati, Jizzax shahri,
Sh.Rashidov Shox ko‘chasi, 259-uy.

BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINF O‘QITUVCHILARINING RAQAMLI MATN YARATISH KOMPETENSIYASINI NARRATIV YONDASHUV ASOSIDA RIVOJLANTIRISH METODIKASI: BOSQICHLAR, TOPSHIRIQLAR TIZIMI VA PEDAGOGIK SHART-SHAROITLAR

Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna

Farg‘ona davlat universiteti, professor. **e-mail:** szokirova1987@gmail.com

Annotatsiya.

Maqolada bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining raqamli matn yaratish kompetensiyasini narrativ yondashuv asosida rivojlantirish metodikasining loyihasi bayon etilgan. Metodikaning maqsadli, mazmuniy, jarayonli-texnologik va natijaviy-baholash bloklaridan iborat tuzilmasi asoslangan. Rivojlantirish jarayonining besh bosqichi – motivatsion-tahliliy, loyihalash, yaratish, taqdimot-muhokama va refleksiv-didaktik transfer bosqichlarining mazmuni ochib berilgan. Murakkablik darajasi ortib boruvchi narrativ topshiriqlar tizimi, ularga mos raqamli vositalar va kutiladigan o‘quv mahsulotlari tavsiflangan. Metodikani samarali amalga oshirishning pedagogik shart-sharoitlari aniqlangan.

Kalit so‘zlar: raqamli matn yaratish kompetensiyasi, narrativ yondashuv, metodika, raqamli hikoya, narrativ topshiriqlar tizimi, storibord, pedagogik shart-sharoitlar, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi.

МЕТОДИКА РАЗВИТИЯ КОМПЕТЕНЦИИ СОЗДАНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕКСТОВ У БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ НА ОСНОВЕ НАРРАТИВНОГО ПОДХОДА: ЭТАПЫ, СИСТЕМА ЗАДАНИЙ И ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ

Закирова Сохиба Мухторалиевна

Ферганский государственный университет, профессор.

Аннотация.

В статье представлен проект методики развития компетенции создания цифровых текстов у будущих учителей начальных классов на основе нарративного подхода. Обоснована структура методики, включающая целевой, содержательный, процессуально-технологический и результативно-оценочный блоки. Раскрыто содержание пяти этапов процесса развития данной компетенции: мотивационно-аналитического, проектировочного, созидательного, презентационно-дискуссионного и рефлексивно-дидактического трансфера. Описаны система нарративных заданий с постепенно возрастающим уровнем сложности, соответствующие цифровые инструменты и ожидаемые образовательные продукты. Определены педагогические условия эффективной реализации предложенной методики.

Ключевые слова: компетенция создания цифровых текстов, нарративный подход, методика, цифровая история, система нарративных заданий, раскадровка, педагогические условия, будущий учитель начальных классов.

METHODOLOGY FOR DEVELOPING DIGITAL TEXT CREATION COMPETENCE IN FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS BASED ON A NARRATIVE APPROACH: STAGES, TASK SYSTEM, AND PEDAGOGICAL CONDITIONS

Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna

Fergana State University, Professor.

Abstract.

The article presents a proposed methodology for developing digital text creation competence in future primary school teachers based on a narrative approach. The structure of the methodology, consisting of goal-oriented, content-related, procedural-technological, and outcome-assessment components, is substantiated. The content of five stages of the competence development process is outlined: motivational-analytical, design, creation, presentation-discussion, and reflective-didactic transfer. A system of

narrative tasks with progressively increasing levels of complexity, corresponding digital tools, and expected learning products is described. The pedagogical conditions for the effective implementation of the proposed methodology are identified.

Keywords: digital text creation competence, narrative approach, methodology, digital storytelling, system of narrative tasks, storyboard, pedagogical conditions, future primary school teacher.

Kirish. Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasida ta’lim sifatini oshirish, pedagog kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida belgilangan [1]. «Ta’lim to‘g‘risida»gi Qonunda ta’lim jarayonida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, masofaviy va boshqa ta’lim shakllarini rivojlantirish uchun huquqiy asos yaratilgan [2]. Bu hujjatlar bo‘lajak o‘qituvchining raqamli muhitda mustaqil o‘quv materiali yarata olish tayyorgarligiga bo‘lgan talabni kuchaytiradi.

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi kundalik faoliyatida turli raqamli matnlarni yaratadi: dars taqdimoti, interaktiv topshiriq, o‘quv videosining ssenariysi, elektron hikoya yoki ertak, ota-onalarga mo‘ljallangan axborot xabari va hokazo. Bunday matnlarning sifati faqat dasturiy vositani bilish bilan belgilanmaydi. Kichik maktab yoshidagi o‘quvchi uchun matn tushunarli, obrazli, hissiy jihatdan yaqin va voqeaga boy bo‘lishi kerak. Aynan shu sababli raqamli matn yaratishga o‘rgatishda narrativ – hikoya qilish – asosiy tashkiliy tamoyil sifatida olinishi maqsadga muvofiq.

Oldingi tadqiqotimizda raqamli matn yaratish kompetensiyasining mazmun-mohiyati va motivatsion-qadriyatli, kognitiv, lingvonarrativ, texnologik-multimodal hamda refleksiv-baholovchi komponentlardan iborat tuzilmasi asoslangan edi. Navbatdagi vazifa – ushbu kompetensiyani pedagogika oliy ta’lim muassasasi sharoitida maqsadli rivojlantirish metodikasini ishlab chiqishdir. Mazkur maqolaning maqsadi narrativ yondashuvga asoslangan metodikaning tuzilmasi, bosqichlari, topshiriqlar tizimi va uni amalga oshirishning pedagogik shart-sharoitlarini asoslashdan iborat.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Metodikani loyihalashda bir necha nazariy manbaga tayanildi.

Narrativning ta’limdagi o‘rni haqidagi asosiy g‘oyalar J. Bruner asarlarida ishlab chiqilgan: olimga ko‘ra, inson o‘z tajribasini asosan hikoya shaklida tartibga soladi va anglaydi [3]. K. Egan o‘qitishni hikoya qilish sifatida tashkil etish modelini taklif etib, dars mazmunini syujet, ziddiyat va yechim mantig‘ida qurish boshlang‘ich ta’limda ayniqsa samarali ekanini ko‘rsatgan [4]. D. J. Clandinin va F. M. Connelly o‘qituvchi kasbiy tajribasini narrativ orqali o‘rganish va rivojlantirish metodologiyasini asoslagan [5].

Raqamli hikoya yaratish texnologiyasi J. Lambert tomonidan tizimlashtirilgan bo‘lib, u g‘oyani aniqlash, ssenariy yozish, storibord tuzish, mediamateriallarni yig‘ish, yig‘ish-montaj va taqdimot bosqichlarini o‘z ichiga oladi [6]. B. Robin raqamli hikoyaning shaxsiy, tarixiy-hujjatli va o‘rgatuvchi-tushuntiruvchi turlarini ajratadi hamda uning o‘qituvchi tayyorlashdagi imkoniyatlarini ko‘rsatadi [7]. J. Ohler raqamli hikoyada texnologiyadan avval hikoyaning o‘zi turishi kerakligini, «hikoya xaritasi» (story map) orqali dramaturgik o‘zakni rejalashtirish muhimligini ta’kidlaydi [8].

Yozish jarayonining kognitiv modeli (L. Flower, J. Hayes) rejalashtirish, matnga aylantirish va qayta ko‘rib chiqish amallarining rekursiv xarakterini ko‘rsatadi [9]; bu metodikada qoralama va qayta tahrirlash sikllarini nazarda tutishni taqozo etadi. R. Mayerning multimedia ta’limi nazariyasi so‘z va tasvirni uyg‘unlashtirish tamoyillarini (uyg‘unlik, ortiqchalikdan qochish, fazoviy va vaqt yaqinligi) beradi [10]; ular raqamli matnning multimodal dizaynini baholashda tayanch bo‘lib xizmat qiladi. Multimodal matnda ma’no hosil qilish qonuniyatlari G. Kress va T. van Leeuwen ishlarida yoritilgan [11].

O‘zbekistonda pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari O‘. Tolipov va M. Usmonboyeva [12], pedagogik ta’limni axborotlashtirish masalalari U. Sh. Begimqulov [13], boshlang‘ich sinflarda bog‘lanishli nutq va matn yaratishga o‘rgatish metodikasi K. Qosimova va hammualliflar [14] tomonidan ishlab chiqilgan. O‘qituvchining raqamli kompetensiyalariga qo‘yiladigan xalqaro talablar YUNESKOning o‘qituvchilar uchun AKT kompetensiyalari tuzilmasida aks etgan [15].

Tahlil shuni ko‘rsatadiki, raqamli hikoya texnologiyasi xorijda keng qo‘llanilsa-da, uni bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchisining matn yaratuvchilik kompetensiyasini bosqichma-bosqich rivojlantiruvchi yaxlit metodik tizim sifatida, o‘zbek tilidagi ta’lim mazmuni bilan bog‘lab loyihalash masalasi yetarlicha ishlanmagan.

Tadqiqot metodlari: ilmiy-metodik adabiyotlar tahlili, pedagogik loyihalash va modellashtirish, o‘quv reja va dasturlar mazmunini tahlil qilish, ilg‘or pedagogik tajribani umumlashtirish. Maqolada metodikaning loyihasi taqdim etiladi; uning samaradorligini tekshirish tajriba-sinov ishlarining keyingi bosqichi vazifasi hisoblanadi.

NATIJALAR

1. METODIKANING TUZILMASI

Loyihalangan metodika to‘rtta o‘zaro bog‘liq blokdan iborat.

Maqsadli blok ijtimoiy buyurtma (raqamli ta’lim muhitida ishlay oladigan o‘qituvchi), maqsad (raqamli matn yaratish kompetensiyasini rivojlantirish) va vazifalarni (har bir komponent bo‘yicha) belgilaydi. Metodologik asos sifatida kompetensiyaviy, tizimli-faoliyatli, narrativ va multimodal yondashuvlar olinadi.

Mazmuniy blok uch modulni qamraydi: «Matn va narrativ nazariyasi asoslari» (matn kategoriyalari, hikoya

tuzilishi, bolalar adabiyoti an'analari), «Raqamli matn dizayni» (multimodallik, vizual savodxonlik, raqamli vositalar, mualliflik huquqi va raqamli etika), «Boshlang'ich ta'limda raqamli narrativ» (yoshga moslashtirish, fan mazmuniga integratsiya, baholash).

Jarayonli-texnologik blok bosqichlar, o'qitish shakllari, metodlari va vositalarini birlashtiradi.

Natijaviy-baholash bloki mezonlar, ko'rsatkichlar, darajalar va diagnostika vositalarini (rubrika, portfolio, o'z-o'zini baholash varaqasi) o'z ichiga oladi.

2. Rivojlantirish bosqichlari. Jarayon besh bosqichda tashkil etiladi (1-jadval).

1-jadval. Raqamli matn yaratish kompetensiyasini narrativ yondashuv asosida rivojlantirish bosqichlari

Bosqich	**Talaba faoliyatining mazmuni**	**Metod va shakllar**	**Natija (mahsulot)**
1. Motivatsion-tahliliy	Namunaviy raqamli hikoyalarni ko'rish, tinglash, o'qish; ularning syujeti, qahramoni, ifoda vositalarini tahlil qilish; "yaxshi raqamli matn" mezonlarini birgalikda aniqlash	Narrativ tahlil, qiyosiy tahlil, aqliy hujum, kichik guruhlarda muhokama	Tahlil jadvali; birgalikda tuzilgan mezonlar ro'yxati
2. Loyihalash	G'oya va adresatni aniqlash; didaktik maqsadni belgilash; hikoya xaritasi va storibord tuzish; ssenariyning qoralamasini yozish	Hikoya xaritasi, storibord, "besh savol" usuli, juftlikda maslahat	Hikoya xaritasi, storibord, ssenariy qoralamasi
3. Yaratish	Matnni tahrirlash; tasvir, tovush, video materiallarini tanlash yoki yaratish; ularni raqamli vositada uyg'unlashtirish	Amaliy mashg'ulot, loyiha ishi, hamkorlikda tahrirlash	Raqamli matnning dastlabki varianti
4. Taqdimot-muhokama	Mahsulotni guruhga taqdim etish; o'zaro taqriz; fikr-mulohaza asosida qayta ishlash	"Mualliflik kursisi", o'zaro baholash, galereya usuli	Qayta ishlangan yakuniy mahsulot; taqriz varaqalari
5. Refleksiv-didaktik transfer	Yaratish jarayonini tahlil qilish; mahsulotni boshlang'ich sinfdagi aniq darsga moslashtirish; pedagogik amaliyotda sinab ko'rish	Refleksiv kundalik, dars lavhasini loyihalash, mikrodars	Refleksiv esse; dars lavhasi texnologik xaritasi; elektron portfolio

Bosqichlar qat'iy chiziqli emas: talaba taqdimot-muhokama bosqichidan keyin loyihalash yoki yaratish bosqichiga qaytib, matnni takomillashtiradi. Bu yozish jarayonining rekursiv tabiatiga mos keladi [9].

3. NARRATIV TOPSHIRIQLAR TIZIMI

Metodikaning o'zagini murakkablik darajasi ortib boruvchi topshiriqlar tizimi tashkil etadi (2-jadval). Tizim «oddiydan murakkabga», «shaxsiy tajribadan kasbiy vaziyatga», «bir modusdan ko'p modusga» tamoyillari asosida qurilgan.

2-jadval. Narrativ topshiriqlar tizimi

Topshiriq turi	**Mazmuni**	**Tavsiya etiladigan vositalar**	**Ustuvor komponent**
Avtobiografik pedagogik narrativ	"Mening birinchi o'qituvchim", "Men nega o'qituvchilikni tanladim" mavzusida rasm va matndan iborat qisqa hikoya	Matn muharriri, taqdimot dasturi	Motivatsion-qadriyatli, lingvonarrativ
Tayyor matnni qayta hikoyalash	Darslikdagi ertak yoki hikoyani boshqa qahramon nomidan yoki boshqa yakun bilan raqamli shaklda qayta yaratish	Canva, Book Creator	Lingvonarrativ, kognitiv
Didaktik hikoya (ertak)	Matematik, tabiatshunoslik yoki grammatik tushunchani syujet ichiga singdirgan hikoya	Book Creator, StoryJumper	Lingvonarrativ, texnologik-multimodal
Raqamli komiks	O'quv vaziyatini kadrlar ketma-ketligi va qisqa dialoglar orqali ifodalash	Canva, Pixton	Texnologik-multimodal
Ovozli raqamli hikoya	Muallif ovozi, tasvirlar va fon musiqasi	Videomuharrir, ovoz	Texnologik-

Topshiriq turi	Mazmuni	Tavsiya etiladigan vositalar	Ustuvor komponent
	uyg‘unlashgan 2–3 daqiqalik videohikoya	yozish vositalari	multimodal, lingvonarrativ
Tarmoqlangan (interaktiv) hikoya	O‘quvchi tanloviga qarab syujeti o‘zgaradigan, giperhavolali hikoya	Twine, Genially, taqdimot dasturidagi giperhavolalar	Kognitiv, texnologik-multimodal
Hamkorlikdagi hikoya	Kichik guruh tomonidan umumiy hujjatda navbatma-navbat yaratiladigan va tahrirlanadigan hikoya	Google Docs, Padlet	Refleksiv-baholovchi
Sun’iy intellekt yordamida yaratilgan matnni tanqidiy tahrirlash	Generativ vosita taklif etgan qoralamani mazmun, til, yoshga moslik va haqqoniylik jihatidan tekshirish, qayta ishlash va o‘z hissasini izohlash	Generativ matn va tasvir vositalari	Refleksiv-baholovchi, motivatsion-qadriyatli
Yakuniy loyiha	Boshlang‘ich sinfdagi aniq mavzu bo‘yicha raqamli narrativ va undan foydalaniladigan dars lavhasi	Talaba tanloviga ko‘ra	Barcha komponentlar

Har bir topshiriq yagona algoritm asosida bajariladi: topshiriq sharti va mezonlari bilan tanishish – loyihalash – yaratish – o‘zaro taqriz – qayta ishlash – refleksiya. Topshiriq mavzulari boshlang‘ich sinf o‘quv dasturlari mazmuni, milliy bolalar adabiyoti va xalq og‘zaki ijodi namunalari bilan bog‘lanadi; bu yaratilayotgan matnlarning tarbiyaviy va madaniy qimmatini ta’minlaydi.

4. PEDAGOGIK SHART-SHAROITLAR

Metodikaning samarali amalga oshishi uchun quyidagi shart-sharoitlar zarur deb topildi.

Birinchi shart – fanlararo integratsiya: raqamli matn yaratish topshiriqlari ona tili o‘qitish metodikasi, bolalar adabiyoti, ta’limda axborot texnologiyalari kabi fanlar mazmuniga muvofiqlashtirilgan holda kiritiladi, shunda bir fan doirasida yaratilgan matn boshqa fanda texnologik jihatdan takomillashtiriladi.

Ikkinchi shart – «avval hikoya, keyin texnologiya» tamoyiliga rioya etish: raqamli vosita bilan ishlash faqat g‘oya, hikoya xaritasi va ssenariy tayyor bo‘lgandan keyin boshlanadi.

Uchinchi shart – xavfsiz, qo‘llab-quvvatlovchi ijodiy muhit: talabaning shaxsiy hikoyasi hurmat bilan qabul qilinadi, o‘zaro taqriz aniq mezonlar asosida va xayrixoh ohangda olib boriladi.

To‘rtinchi shart – mezonlarga asoslangan shakllantiruvchi baholash: rubrika topshiriqdan oldin taqdim etiladi, baho emas, rivojlantiruvchi fikr-mulohaza ustuvor bo‘ladi.

Beshinchi shart – pedagogik amaliyot bilan bog‘liqlik: yaratilgan mahsulotlar maktabdagi amaliyot davrida real o‘quvchilar bilan sinab ko‘riladi va natijasi refleksiv tahlil qilinadi.

Oltinchi shart – raqamli etika va akademik halollikni ta’minlash: tasvir, musiqa va matn manbalaridan foydalanishda mualliflik huquqiga rioya etiladi; bolalar tasviri va shaxsiy ma’lumotlari himoya qilinadi; sun’iy intellekt vositalaridan foydalanilgan hollar ochiq ko‘rsatiladi.

MUHOKAMA

Taklif etilayotgan metodika mavjud yondashuvlardan bir necha jihati bilan farqlanadi.

Birinchidan, J. Lambertning klassik modeli [6] shaxsiy hikoyani yaratish jarayoniga qaratilgan bo‘lib, pedagogik transfer bosqichini nazarda tutmaydi. Metodikada beshinchi – refleksiv-didaktik transfer – bosqichining kiritilishi talabani «hikoya muallifi» pozitsiyasidan «hikoya orqali o‘qituvchi» pozitsiyasiga o‘tkazadi. Bu K. Eganning o‘qitishni hikoya qilish sifatida qurish g‘oyasi [4] bilan uyg‘un.

Ikkinchidan, raqamli hikoyaga oid ko‘plab amaliy ishlanmalarda asosiy e’tibor dasturiy vositaga qaratiladi. J. Ohler ta’kidlaganidek, kuchsiz hikoyani texnologiya qutqara olmaydi [8]. Shu sababli metodikada lingvonarrativ tayyorgarlik (hikoya xaritasi, ssenariy, tahrir) texnologik ishdan oldinga qo‘yilgan va alohida baholanadi.

Uchinchidan, topshiriqlar tizimiga sun’iy intellekt yordamida yaratilgan matnni tanqidiy tahrirlash topshirig‘ining kiritilishi bugungi ta’lim voqeligiga javobdir. Bunda maqsad generativ vositadan foydalanishni taqiqlash ham, unga to‘liq tayanish ham emas, balki talabada muallif mas’uliyati, matnni tekshirish va o‘z ovozini saqlash ko‘nikmasini shakllantirishdir.

To‘rtinchidan, multimedia ta’limi tamoyillari [10] yaratilgan mahsulotni baholash mezonlariga kiritilgan: bezak uchun qo‘shilgan, mazmunga xizmat qilmaydigan tasvir va effektlar kamchilik sifatida baholanadi. Bu bo‘lajak o‘qituvchida kichik maktab yoshidagi o‘quvchining diqqati va kognitiv yuklamasini hisobga olish malakasini shakllantiradi.

Metodikani joriy etishda yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan qiyinchiliklar ham mavjud: auditoriya soatlarining cheklanganligi, talabalar raqamli tayyorgarligining turlichaligi, texnik ta’minot va internet sifatidagi farqlar, o‘zbek tilidagi

sifatli raqamli namunalarning kamligi. Ularni yengillashtirish uchun topshiriqlarning bir qismini mustaqil ta'limga o'tkazish, tabaqalashtirilgan yordam ko'rsatish, mobil qurilmalarda ishlaydigan bepul vositalardan foydalanish va talabalar ishlaridan namunalar bankini shakllantirish tavsiya etiladi.

Metodikaning samaradorligi haqidagi yakuniy xulosalar faqat tajriba-sinov natijalari asosida chiqarilishi mumkin. Tajriba-sinovda tajriba va nazorat guruhlarida kompetensiya komponentlarining rivojlanganlik darajasini dastlabki va yakuniy bosqichlarda qiyoslash, natijalar ishonchliligini matematik-statistik metodlar yordamida tekshirish ko'zda tutiladi.

XULOSA

1. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining raqamli matn yaratish kompetensiyasini narrativ yondashuv asosida rivojlantirish metodikasi maqsadli, mazmuniy, jarayonli-texnologik va natijaviy-baholash bloklarining birligidan iborat yaxlit tizim sifatida loyihalandi.

2. Rivojlantirish jarayoni motivatsion-tahliliy, loyihalash, yaratish, taqdimot-muhokama va refleksiv-didaktik transfer bosqichlarida tashkil etiladi; bosqichlar rekursiv xarakterga ega bo'lib, matnni qayta ishlash sikllarini nazarda tutadi.

3. Metodikaning o'zagini avtobiografik narrativdan yakuniy loyihagacha bo'lgan, murakkablik darajasi ortib boruvchi narrativ topshiriqlar tizimi tashkil etadi; har bir topshiriq kompetensiyaning muayyan komponentlarini ustuvor rivojlantirishga qaratilgan.

4. Metodikani samarali amalga oshirish fanlararo integratsiya, «avval hikoya, keyin texnologiya» tamoyili, qo'llab-quvvatlovchi ijodiy muhit, mezonlarga asoslangan shakllantiruvchi baholash, pedagogik amaliyot bilan bog'liqlik hamda raqamli etika va akademik halollikni ta'minlash kabi pedagogik shart-sharoitlarni talab etadi.

5. Metodikaning samaradorligini aniqlash tajriba-sinov ishlarini o'tkazish va natijalarni statistik tahlil qilishni taqozo etadi; bu tadqiqotning navbatdagi bosqichi vazifasidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. – URL: https://lex.uz.

2. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-son Qonuni // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. – URL: https://lex.uz.

3. Bruner J. Acts of Meaning. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 1990.

4. Egan K. Teaching as Story Telling: An Alternative Approach to Teaching and Curriculum in the Elementary School. – Chicago: University of Chicago Press, 1989.

5. Clandinin D. J., Connelly F. M. Narrative Inquiry: Experience and Story in Qualitative Research. – San Francisco: Jossey-Bass, 2000.

6. Lambert J. Digital Storytelling: Capturing Lives, Creating Community. – 4th ed. – New York: Routledge, 2013.

7. Robin B. R. Digital Storytelling: A Powerful Technology Tool for the 21st Century Classroom // Theory Into Practice. – 2008. – Vol. 47, № 3. – P. 220–228.

8. Ohler J. Digital Storytelling in the Classroom: New Media Pathways to Literacy, Learning, and Creativity. – 2nd ed. – Thousand Oaks, CA: Corwin, 2013.

9. Flower L., Hayes J. R. A Cognitive Process Theory of Writing // College Composition and Communication. – 1981. – Vol. 32, № 4. – P. 365–387.

10. Mayer R. E. Multimedia Learning. – 2nd ed. – New York: Cambridge University Press, 2009.

11. Kress G., van Leeuwen T. Multimodal Discourse: The Modes and Media of Contemporary Communication. – London: Arnold, 2001.

12. Tolipov O'. Q., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent: Fan, 2006.

13. Begimqulov U. Sh. Pedagogik ta'limda zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy asoslari. – Toshkent: Fan, 2007.

14. Qosimova K., Matchonov S., G'ulomova X., Yo'ldosheva Sh., Sariyev Sh. Ona tili o'qitish metodikasi. – Toshkent: Noshir, 2009.

15. UNESCO. UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. – Version 3. – Paris: UNESCO, 2018.